

Sykehusbygg HF

E-post: postmottak@helse-sorost.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET

HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD

2322 RIDABU

TLF: 62 55 53 10

EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO

NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

20.05.2022

Tomteanalyse Sykehuset Innlandet – innspillsrunde.

Jordvernalliansen i Innlandet er dannet av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø og fagbevegelse, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO Innlandet, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Bygdekvinnelaget og Bygdeungdomslaget.

Vi viser til at tomteanalysen for prosjekt «Videreutvikling av Sykehuset Innlandet» er sendt ut på innspillsrunde til berørte og sentrale parter, og vi tillater oss å komme med noen kommentarer.

Jordvernalliansen i Innlandet vil kun kommentere forhold som berører jordvern hensyn. Vi er svært tilfredse med at det i forutsetningsnotatet til tomteanalysen slås fast at hensynet til landbruk er et «måkrav», og at dette kravet ikke er oppfylt dersom utbygging på tomte vil gi vesentlige konflikter med nasjonale mål for jordvern og risiko for betydelige interessekonflikter i videre planprosess.

Disse kriteriene er etter vårt syn fulgt opp i tomteanalysens del 1, hvor tomter med stor risiko for vesentlig konflikt med «måkravet» er forkastet.

Når det gjelder Mjøssykehus i Moelv, er alle tomter som berører jordvern forkastet i del 1, og ingen av de 3 alternativene som er med videre til mulighetsstudiet i del 2 er i konflikt med dyrket eller dyrkbar mark. Dette er veldig positivt. Vi vil imidlertid påpeke at ved eventuelt å velge en tomt som medfører at Moelven Industrier må flytte hele eller deler av sin virksomhet ut av Moelv, blir det i sin tur vesentlig å unngå at dette selskapet skal reetableres på dyrket mark. Vi forstår at et slikt erstatningsareal ligger utenfor mandatet til tomteanalysen, men vi vil likevel oppfordre til at dette blir tatt med i den videre vurderingen av tomt for et eventuelt Mjøssykehus.

I tomteanalysen for Null-pluss – erstatningssykehus i Hamar eller Stange, har alle tomter bortsett fra Disenstranda og delvis Sandvika, stort potensiale for jordvernkonflikter. Særlig tomtene på Vien og Tokstad er i sterk konflikt med «måkravet» på jordvern, der så godt som hele tomtforslaget berører dyrket mark. Det er derfor veldig bra at disse tomtforslagene er forkastet. Av de 3 alternativene som er

Naturvernforbundet

med videre til mulighetsstudiet i del 2, er det jordvernutfordringer både med Åkershagan og Sanderud. Derfor peker tomta på Disenstranda seg ut som det eneste gode alternativet med hensyn til landbruk. At tomta på Åkershagan er ferdig omregulert til byggeformål bør i seg selv ikke føre til at tomta klassifiseres med middels måloppnåelse. Den kan etter vår vurdering derfor klassifiseres med lav måloppnåelse. Vi ser at tomta på Sanderud også fort kommer i berøring med dyrket mark. Måloppnåelsen burde etter vårt skjønn derfor vært klassifisert som lav, med mindre en spesielt legger vekt på at nytt sykehus anlegges på andre deler av tomta enn den dyrkede jorda. I praksis er nok dette vanskelig, all den tid det allerede er omfattende bebyggelse på tomta.

Jordvernalliansen registrerer at det i mange omdisponeringsaker for matjord ofte pekes på muligheten for nydyrking av erstatningsarealer. Vi har i denne saken sett i media at grunneierne på Vien krever ny vurdering av sin tomt, og blant annet peker på muligheter for nydyrking. Vår oppfatning er at nydyrking alltid må komme i tillegg til å opprettholde de jordbruksarealene vi allerede har. Vi trenger å øke matproduksjon og sjølforsyning i Norge. Dessuten er den beste matjorda allerede dyrket, slik at nydyrkingsarealer ikke fungerer som noen direkte erstatning for nedbygging.

Vi erkjenner at tomt til nytt sykehus kan vurderes til å være av stor regional betydning, og at hensynet til jordvern må veies opp mot dette. Men i denne tomteanalysen er det fullt mulig å velge et tomtealternativ som ikke berører jordvernhensyn, og det vil derfor være stor sannsynlighet for at det vil komme innsigelser fra overordnet sektormyndighet i planprosessen hvis det velges en tomt som er i konflikt med det nasjonale jordvernmålet.

Jordvernalliansen vil avslutningsvis påpeke at vi synes det overordnet er gjort grundige og gode analyser av alle tomtealternativene med hensyn til landbruk, og vi ser ingen grunn til å endre de nedvalg som er foretatt i tomteanalysens del 1.

Jordvernalliansen i Innlandet minner helt til slutt kort om følgende:

I Norge er kun 3 prosent av landarealet dyrket mark. Dermed er det nok av andre arealer å bygge på i Norge. Det tar minst 1000 år å danne et ti centimeters lag med matjord. Matjord er dermed i praksis en ikke-fornybar ressurs. Den gode matjorda danner grunnlag for jordbruket som vi har i dag. Nydyrking på dårligere arealer vil ikke gi samme grunnlag for matproduksjon. Med en voksende befolkning må vi både ivareta den gode matjorda vi har, og i tillegg drive aktiv nydyrking.

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

I den nye nasjonale jordvernstrategien har Stortinget ytterligere innskjerpet kravet til jordvern i Norge ved at det i juni 2021 ble vedtatt et nytt jordvernmål om årlig omdisponering av max. 3.000 dekar dyrket mark, noe som tilsvarer en reduksjon i omdisponering med en tredel.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr

Innlandet Bondelag

Odd Erik Kokkin

LO Innlandet

Stephan Viehmann

Naturvernforbundet i Innlandet

Lars Arne Mjørlund

Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET